

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/44/2015
Identifikačné číslo spisu: 8013200990
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8013200990.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudcov JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: Peter Jarkovský - CORYN, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 32 925 042, zastúpeného JUDr. Michalom Fecilňakom, advokátom so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. DE/2013/046347-100 z 28. augusta 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013-113 z 19. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013-113 z 19. novembra 2014 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. DE/2013/046347-100 z 28. augusta 2013 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím sp. zn. DE/2013/037020-201 z 9. júla 2013 z r u š u j e a v e c v r a c í a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov zaplatených titulom súdnych poplatkov v sume 140,- € a z trov právneho zastúpenia v sume 275,94 €, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Prešove (ďalej v texte rozsudku len „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom podľa ust. § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. DE/2013/046347-100 z 28. augusta 2013, ktorým ako odvolací orgán podľa ustanovenia § 19 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) v spojení s § 53 a nasl. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu o nesprístupnení informácie z 9. júla 2013 rozhodol tak, že prvostupňové rozhodnutie vydané podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií v spojení

s § 46 a 47 Správneho poriadku potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

Prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí č. DE/2013/037020-201 z 9. júla 2013 nesprístupnil žalobcovi informácie, ktoré žiadal v podanej žiadosti z 20. júna 2013, ktorou sa v bode č. 3 žiadosti domáhal predloženia všetkých ocenení pozemkov, ktoré boli zo strany Slovenského pozemkového fondu, regionálneho odboru Prešov poskytnuté oprávneným osobám ako náhradné pozemky v období od 1. januára 2009 do 20. júna 2013.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že je nesporné, že informácie, ktoré požadoval žalobca v bode č. 3 uvedenej žiadosti sú uvádzané priamo do zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva a z tohto dôvodu, keďže disponuje žalovaný týmito zmluvami, musel by žiadateľovi sprístupniť zmluvy aj s výškou reštitučnej náhrady. Zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva sa pritom zverejňujú na webovej stránke žalovaného a v centrálnom registri zmlúv Úradu vlády Slovenskej republiky v rozsahu meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu a úplná identifikácia predmetu zmluvy (t.j. číslo listu vlastníctva, katastrálne územie, parcelné číslo, druh pozemku, výmera). Iné údaje, t.j. vrátane ocenenia pozemkov považované za údaje, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, vrátane údajov vypovedajúcich o ekonomickej a majetkovej identite fyzickej osoby sa v zmluvách anonymizujú.

Postup žalovaného bol v súlade s ustanovením § 5a ods. 13 zákona o slobode informácií, podľa ktorého ak je zmluva zverejnená viacerými spôsobmi alebo viacerými účastníkmi zmluvy, rozhodujúce je prvé zverejnenie zmluvy. Povinná osoba alebo účastník zmluvy podávajúci návrh na zverejnenie podľa odseku 10 sú povinní zabezpečiť súlad zverejnenej zmluvy so skutočným stavom a nesprístupnenie ustanovení zmluvy obsahujúcich informáciu, ktorá sa podľa tohto zákona nesprístupňuje. To neplatí o osobných údajoch účastníka zmluvy odlišného od povinnej osoby v rozsahu titul, meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu a o označení nehnuteľnosti v rozsahu podľa osobitného predpisu, ak ide o zmluvu, ktorá na vznik, zmenu alebo zánik práva vyžaduje vklad do katastra nehnuteľností podľa osobitného predpisu.

Informácie, ktoré sa nesprístupňujú sú uvedené v ust. § 8, § 9, § 10 a § 11 zákona. Medzi takéto údaje patria aj informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktorým nepochybne je aj údaj o poskytnutej náhrade vypovedajúci o majetkovej a finančnej identite fyzickej osoby. Podľa názoru krajského súdu preto námietka žalobcu, že žalovanému nič nebránilo sprístupniť požadované informácie a že tieto informácie nie sú obmedzené ust. § 8 až 11 zákona je neopodstatnená.

Ďalej krajský súd poukázal na článok 26 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“ alebo „ústava“), ktorý zaručuje právo na informácie a zároveň upravuje obmedzenia, ktoré je potrebné dodržiavať pri uplatňovaní práva na informácie tak, aby sa vytvorila primeraná rovnováha medzi právom na informácie na jednej strane a právom na súkromie na druhej strane. Práve z týchto dôvodov ustanovenie § 9 ods. 1 a 2 zákona o slobode informácií upravuje, že informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, ako aj informácie, ktoré sú spracované v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný predpis alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby.

Účelom ustanovenia § 9 zákona o slobode informácií je chrániť informácie týkajúce sa súkromia a osobné údaje fyzických osôb. Právo na ochranu súkromia je aj právo osoby rozhodnúť podľa vlastného uváženia či, v akom rozsahu a akým spôsobom majú byť skutočnosť jej osobného súkromia sprístupnené iným. Súčasťou práva na ochranu súkromia je aj ochrana osobných údajov. V danom prípade mal krajský súd za preukázané, že žalobca žiadal sprístupniť informácie, na ktoré sa vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám podľa zákona, a to § 9 ods. 1 a 2.

Ďalším dôvodom, prečo žalovaný nesprístupnil časť požadovaných informácií žalobcovi bola skutočnosť, že takýmto zoznamom informácií nedisponuje. Nestotožnil sa s názorom žalobcu, že mohol sprístupniť iba tú časť informácií, či náhradný pozemok bol ocenený ako stavebný pozemok podľa vyhlášky č. 205/1988 Zb. v znení vyhlášky č. 289/1990 Zb. alebo ako poľnohospodársky pozemok podľa bonity pôdno-ekologickej jednotky (ďalej len „BPEJ“). Dôvodil, že sprístupňovanie informácií podľa želania žalobcu by znamenalo značnú administratívnu záťaž, ktorá by eliminovala plnenie úloh

vyplývajúcich žalovanému zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ďalej krajský súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/190/2008 z 27. mája 2009, z ktorého vyplýva, že oprávnené osoby môžu požadovať len informácie o takých im neznámych skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť. Rozširujúci výklad, podľa ktorého by povinná osoba musela spracovávať údaje do inej formy ako je tá, v ktorej sa nachádzajú alebo poskytovať oprávnenej osobe kompletne podklady, ktoré má k dispozícii, by žiadosť o poskytnutie informácie v skutočnosti zmenil na pokyn nadriadeného, čo nebolo a nie je účelom zákona o informáciách. Tento názor bol podporený aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 96/2010-14 z 9. marca 2010, podľa ktorého obsahom základného práva na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní sťažovateľa.

Krajský súd dospel k záveru, že ak teda správne orgány odmietli poskytnúť žalobcovi časť informácií, ktoré by znamenali administratívnu záťaž spočívajúcu vo vyhľadávaní, prípadne spracovaní informácií požadovaných žalobcom z dôvodu, že sa v takejto originálnej podobe v ich dokumentácii nenachádzajú, rozhodli v súlade so zákonom.

Krajský súd sa nezaoberal námietkami žalobcu, v ktorých uvádzal, že správny orgán postupuje pri oceňovaní náhradných pozemkov na základe svojvôle a že nie sú jednoznačne stanovené pravidlá pre ocenenie pozemkov, čo vnáša právnu neistotu do reštitučného konania a čo je v príkrom rozpore so zásadami právneho štátu. Tieto námietky zo strany žalobcu boli nasmerované skôr k tomu, aby odôvodnil, prečo žiadal o sprístupnenie požadovaných informácií. Z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona však vyplýva, že informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje. Namietané dôvody preto súd považoval za právne irelevantné. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznal, nakoľko žalobca nemal v konaní úspech a žalovaný aj pri úspechu v konaní nemá zo zákona právo na náhradu trov konania.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Vyjadril nesúhlas s tvrdením krajského súdu, že „ak správne orgány odmietli poskytnúť žalobcovi časť informácií, ktoré by znamenali administratívnu záťaž spočívajúcu vo vyhľadávaní, prípadne spracovaní informácií z dôvodu, že sa v takejto originálnej podobe v ich dokumentácii nenachádzajú, rozhodli v súlade so zákonom“, keďže je nesporné, že žiadané informácie - ocenenia pozemkov, ktoré boli zo strany žalovaného poskytnuté osobám ako náhradné pozemky od 1. januára 2009 do 20. júna 2013, sú súčasťou každej zmluvy, ktorou žalovaný poskytol oprávneným osobám náhradné pozemky. Podľa názoru žalobcu, ak by skompletizovanie požadovaných informácií bolo považované za „administratívnu záťaž“ povinnej osoby a teda aj dôvodom na nesprístupnenie informácií žiadateľovi, išlo by o absurdný a protiústavný výklad právnych predpisov. Nebolo by preda zrejme, aké informácie by povinné osoby mali vôbec sprístupniť, ak by nemali povinnosť požadované informácie vyhľadať, zhromaždiť a skompletizovať s odôvodnením, že požiadavka žiadateľa by znamenala „administratívnu záťaž“. V tom prípade by každá žiadosť o sprístupnenie informácií bola neprimeraným zaťažením povinnej osoby a zákon o slobode informácií by tak stratil zmysel.

Žalobca považoval za nedôvodný aj odkaz ako žalovaného, tak aj krajského súdu na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/190/2008 z 27. mája 2009, podľa ktorého „zo znenia zákona o informáciách nemožno vyvodzovať, že informáciou by malo byť (štatistické) spracovanie údajov zo stoviek spisov podľa požiadaviek, resp. pokynov toho, kto o poskytnutie žiada“, nakoľko sa v predmetnej právnej veci jednalo o iný prípad ako v tomto konaní, a to o sprístupnenie (stoviek) informácií, s ktorými povinná osoba nedisponovala.

Na druhej strane žalobca uviedol, že žalovaný ako orgán verejnej moci, ktorý hospodári s verejnými financiami, má plnú informačnú povinnosť a má sprístupniť čo najširší okruh informácií, a tieto informácie mal žalovaný k dispozícii. Vo vzťahu k plnej informačnej povinnosti žalobca poukázal na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 236/2006 z 28. júna 2007, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sži/4/2010.

Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením krajského súdu, že žiadal sprístupniť informácie, na ktoré sa vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám podľa zákona, a to § 9 ods. 1 a 2, keďže požadované informácie nie sú obmedzené ustanoveniami § 8 až 11 zákona o slobode informácií a žalovanému preto nič nebránilo, aby žalobcovi sprístupnil iba tú časť informácie, či konkrétny náhradný pozemok bol ocenený v znení vyhlášky 289/1990 Zb. ako stavebný pozemok, alebo ako poľnohospodársky pozemok podľa BPEJ.

Žalobca opätovne poukázal na skutočnosť, že už v žalobe poukázal na odpoveď Slovenského pozemkového fondu Bratislava č. DE/2013/040347- 201 z 24. júla 2013, adresovanú spoločnosti AKANT, s.r.o., Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 36 491 667, ktorej na žiadosť o sprístupnenie informácií Slovenský pozemkový fond Bratislava predložil potvrdenie údajov o BPEJ vyhotovené Obvodným pozemkovým úradom Prešov, z ktorej je zrejmé, ako boli náhradné pozemky ocenené. S touto námietkou sa však Krajský súd v Prešove v napadnutom rozsudku nijako nevysporiadal.

V podanom odvolaní žalobca taktiež namietal, že napadnuté rozhodnutie žalovaného samo o sebe nespĺňa náležitosti ustanovenia § 47 Správneho poriadku. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú súdnu prax, a to na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4S/237/2010 z 25. mája 2012, v zmysle ktorej platí, že povinná osoba musí dostatočne vysvetliť, prečo pod príslušné zákonné ustanovenia podradila požadovanú informáciu a akými úvahami sa pritom riadila. Podľa názoru žalobcu žalovaný riadne neodôvodnil napadnuté rozhodnutie a nespĺnil túto zákonnú požiadavku ani na základe výzvy Krajského súdu v Prešove, ktorou krajský vyzval žalovaného, aby uviedol dôvody, pre ktoré nemožno požadované informácie sprístupniť, nakoľko žalovaný listom z 18. augusta 2014, ktorý adresoval Krajskému súdu v Prešove uviedol, že trvá na stanovisku vyjadrenom v jeho liste z 11. decembra 2013 a tiež ďalšie neopodstatnené námietky vo vzťahu k predmetu konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013 z 19. novembra 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu konštatoval, že žalobca v rámci podaného odvolania neuviedol žiadne argumenty, okrem tých, ktoré uvádzal v prvostupňovom konaní a s ktorými sa súd správne vysporiadal. Poukázal na to, že žalobca neuviedol, v čom vidí nesprávne skutkové zistenia a z akého dôvodu by mal rozsudok vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podstatou celého sporu je skutočnosť, či žalovaný ako povinná osoba v zmysle zákona o slobode informácií je oprávnený zverejniť informáciu o ocenení náhradných pozemkov podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov. Krajský súd v Prešove v napadnutom rozhodnutí dospel k rovnakému právnenému názoru ako žalovaný, že požadované informácie spadajú pod obmedzenie prístupu k informáciám podľa § 9 zákona, pretože ide o údaj vypovedajúci o majetkovej a finančnej identite fyzickej osoby. Žalobca na druhej strane tvrdí, že požadované informácie nie sú obmedzené ustanoveniami § 8 až 11 zákona o slobode informácií a žalovanému nič nebránilo, aby sprístupnil iba tú časť informácie, či konkrétny náhradný pozemok bol ocenený v zmysle vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 289/1990 Zb. ako stavebný pozemok alebo ako poľnohospodársky pozemok podľa BPEJ. V tejto súvislosti žalovaný opakovane upozornil, že žiadosť žalobcu o informáciu znela na predloženie všetkých ocenení pozemkov. Z uvedeného je jasne zrejmé, že

žalobca požadoval informáciu o konkrétnych cenách pozemkov a nie o spôsobe akým boli pozemky ocenené. Preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013-113 z 19. novembra 2014 potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie predchádzajúce jeho vydaniu, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 26 ods. 5 Ústavy SR orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií, osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len "povinné osoby") sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií, povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o slobode informácií, informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho

alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

Podľa § 9 ods. 2 prvá veta zákona o slobode informácií, informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“), osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Z obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil nasledujúce skutočnosti:

Žalobca v žiadosti o sprístupnenie informácií z 20. júna 2013 v jej bode 3) žiadal o „predloženie všetkých ocenení pozemkov, ktoré boli zo strany Slovenského pozemkového fondu, regionálneho odboru Prešov poskytnuté oprávneným osobám ako náhradné pozemky v období od 1. januára 2009 do 20. júna 2013“.

Prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. DE/2013/037020-201 z 9. júla 2013 žiadosti žalobcu o poskytnutie informácie v časti bodu 3 nevyhovel. V odôvodnení rozhodnutia stručne uviedol, že údaje, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby vrátane údajov vypovedajúcich o ekonomickej/majetkovej identite fyzickej osoby sa považujú za osobné údaje fyzickej osoby, ktoré sa podľa zákona o ochrane osobných údajov a podľa Pokynu generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu č. 2/2012 k zverejňovaniu zmlúv, objednávok a faktúr neposkytujú.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal o sprístupnenie ním požadovaných informácií.

Žalovaný ako druhostupňový správny orgán rozhodnutím č. DE/2013/046347-100 z 28. augusta 2013 rozhodol tak, že prvostupňové rozhodnutie z 9. júla 2013 potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

Podľa názoru žalovaného žiadateľovi nemožno sprístupniť informáciu požadovanú v bode č. 3 žiadosti s poukazom na skutočnosť, že v podmienkach Slovenského pozemkového fondu sa náhradné pozemky oceňujú na základe „územnoplánovacej informácie“ podľa toho, či náhradný pozemok bude využitý ako stavebný pozemok alebo bude využitý na poľnohospodársku činnosť. V prvom rade sa oceňuje podľa Vyhlášky Ministerstva financií a cien SR č. 289/1990 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 205/1988 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a o náhradách za dočasné užívanie pozemkov, v druhom prípade podľa hodnoty BPEJ. Uvedené ocenenie sa uvádza priamo do zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva a teda SPF požadovanou informáciou „ocenenie pozemkov...“ nedisponuje.

Zároveň zhodne ako prvostupňový orgán bez bližšieho odôvodnenia skonštatoval, že údaje, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, vrátane údajov vypovedajúcich o ekonomickej/majetkovej identite fyzickej osoby sa považujú za osobné údaje fyzickej osoby, ktoré sa podľa zákona o ochrane osobných údajov a podľa Pokynu generálneho riaditeľa SPF č. 2/2012 k zverejňovaniu zmlúv, objednávok a faktúr nezverejňujú.

Žalovaný na výzvu prvostupňového súdu, aby uviedol dôvody, pre ktoré nemožno požadované informácie sprístupniť, horeuvedené dôvody rozhodnutia rozšíril o nasledovné:

- uvedené ocenenie sa uvádza priamo do zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva, z dôvodu ktorého by musel žiadateľovi sprístupniť uvedené zmluvy aj s výškou reštitučnej náhrady,
- zoznamom informácií, či bol náhradný pozemok ocenený ako stavebný alebo ako poľnohospodársky pozemok nedisponuje,

- z platnej právnej úpravy nevyplýva pre neho žiadna povinnosť vypracovávať nové informácie na žiadosť žiadateľa,
- sprístupňovanie informácií podľa želania žalobcu by pre neho znamenalo značnú administratívnu záťaž,
- žalobca nejaví seriózný záujem o sprístupnenie informácií ale snaží sa o informačný filibustering, ide z jeho strany o zneužitie práva.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že žalovaný rozsah dôvodov, pre ktoré nemožno požadované informácie žalobcovi sprístupniť, postupne rozšíril aj o značnú administratívnu záťaž a tiež o zneužitie práva žalobcom. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový a právny stav existujúci v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Úlohou odvolacieho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť zákonnosť rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013-113 z 19. novembra 2014, ktorým podľa ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti horeoznačeného rozhodnutia žalovaného vo veci nevyhovenia jeho žiadosti o sprístupnenie informácií.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd SR s prihliadnutím na § 220 O.s.p. skonštatoval, že zistil dôvod pre iný záver odvolacieho konania, než ku ktorému došiel Krajský súd v Prešove.

Z podkladov predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou bol aj kompletný administratívny spis žalovaného správneho orgánu, je zrejmé, že povinná osoba je verejnou inštitúciou hospodáriacou s verejnými prostriedkami.

Medzi procesnými stranami bola spornou otázka splnenia zákonných podmienok pre vydanie rozhodnutia o nesprístupnení žalobcom požadovaných informácií.

Odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ je povinnému subjektu doručená žiadosť o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií, v súlade so zásadou dobrej správy je jeho povinnosťou primárne vyvinúť úsilie, aby požadovanú informáciu našiel a žiadateľovi ju poskytol. Pokiaľ zistí, že požadovanými informáciami fakticky disponuje, je povinný ich žiadateľovi poskytnúť, okrem prípadu, že sa jedná o výluky v zmysle zákona o slobode informácií.

Pri výklade zákonnej výluky z povinnosti poskytovať informácie, ktoré by bolo nutné vytvárať, je potrebné rozlišovať medzi prípadmi, kedy k vytvoreniu odpovede na žiadosť stačí púhe mechanické vyhľadanie a zhromaždenie údajov, ktoré má povinný subjekt k dispozícii a prípadmi, kedy je nevyhnutné s týmito údajmi vykonávať ďalšie spracovanie, t.j. nad rámec jednoduchého uvedenia do odpovede na žiadosť.

Pojem vytváranie nových informácií predstavuje o pojem natolko neurčitý, že pri jeho aplikácii je potrebné zo strany povinných subjektov starostlivo dbať o to, aby bol vykladaný ústavne konformným spôsobom, teda spôsobom, ktorý nebude neprímerane zužovať rozsah ústavou zaručeného práva na informácie.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že pri rozlišovaní situácií, kedy ešte ide o vyhľadanie (zhromaždenie) požadovaných informácií a ich usporiadanie pre poskytnutie žiadateľovi a keď už pôjde o vytvorenie novej informácie, nemožno vychádzať len z prácnosti, či doby, ktorá by bola potrebná pre prípravu odpovede na žiadosť (zhromaždenie informácií).

Prístup k informáciám predstavuje jeden z prostriedkov kontroly verejnej správy občanmi a v záujme čo najefektívnejšieho zabezpečenia tejto funkcie kladie na subjekty verejnej správy určité nároky. Neobmedzuje sa teda iba na poskytovanie informácií, ktoré má orgán verejnej správy bezprostredne k

dispozícii, ale nijako nevylučuje, ale naopak predpokladá, že požadované informácie dostupné v rámci právomoci tohto orgánu verejnej správy budú vyhladané a zhromaždené až na základe žiadosti.

Nutnosť vyhľadania informácie nepredstavuje žiaden dôvod, ktorý by orgán verejnej správy oprávňoval ju žiadateľovi neposkytnúť.

V posudzovanej veci mali správne orgány ohľadom sprístupnenia požadovanej informácie k dispozícii v podstate dve možnosti, a to buď zverejnením zmlúv s vylúčením tých údajov, na ktoré sa zákonná výnimka z poskytovania informácií vzťahuje alebo formou spracovania odpovede na žiadosť.

Pokiaľ žalovaný konštatoval, že požadované ocenenie sa uvádza priamo do zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva, z dôvodu ktorého by musel žiadateľovi sprístupniť uvedené zmluvy aj s výškou reštitučnej náhrady, treba zdôrazniť, že správne orgány sa možnosťou čiastočného sprístupnenia zmlúv vôbec nezaoberali.

V danom prípade bolo potrebné zaoberať sa možnosťou vyňatia požadovanej informácie za účelom spracovania odpovede, alebo možnosťou vylúčenia zo zmlúv práve tých údajov, na ktoré sa zákonná výnimka z poskytovania informácií vzťahuje. Pokiaľ listina - zmluva obsahuje napr. osobné údaje v zmysle zákona o ochrane osobných údajov, je povinnosťou správneho orgánu, ak nie sú iné zákonné dôvody k jej odopretiu, kópiu takejto listiny žiadateľovi poskytnúť, avšak v anonymizovanej podobe, teda v podobe keď budú na listine uvedené osobné údaje znečitateľnené.

Na základe uvedených skutočností a po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/41/2013-113 z 19. novembra 2014 postupom podľa § 250j ods. 3 vety prvej O.s.p. zmenil tak, že z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. rozhodnutie žalovaného vrátane prvostupňového rozhodnutia zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a 2 v spojení s § 246c veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal právo na ich náhradu.

Právny zástupca žalobcu predložil vyčíslenie trov prvostupňového konania v žalobe z 31. októbra 2013, podľa ktorého trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby podľa predloženej špecifikácie a to za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia v roku 2013 vo výške 130,16 € (podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) v spojení s § 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky + režijný paušál 7,81 € a za podanie žaloby, doručenej súdu dňa 05. novembra 2013 vo výške 130,16 € + režijný paušál 7,81 €.

Trovy právneho zastupovania zahŕňajú tarifnú odmenu a režijný paušál v príslušnej výške výpočtového základu podľa roku, v ktorom bol úkon realizovaný, v súlade s ustanoveniami § 11 ods. 4 vyhlášky v spojení s § 13a vyhlášky vo výške 1/6 výpočtového základu, ktorý bol v roku 2013 vo výške 781,- € a podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 1/100 výpočtového základu. Odvolací súd priznal žalobcovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2013 (prevzatie a príprava zastupovania, podanie žaloby na súd, 2 x 130,16 € + 2 x režijný paušál 7,81 €), pričom náhradu za ďalšie úkony právnej služby z dôvodu ich nevyčíslenia žalobcovi nepriznal. Pokiaľ si právny zástupca žalobcu v rámci uvedeného vyčíslenia uplatnil DPH, pričom doklad o tom, že je platiteľom DPH nepreložil, mu DPH nebolo možné priznať.

Z podkladov súdneho spisu bolo zistené, že právny zástupca žalobcu si v rámci odvolania uplatnil trovy odvolacieho konania, avšak ich nevyčísľil. Vzhľadom na túto skutočnosť mu náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v súlade s § 151 ods. 1 O.s.p. odvolací súd nepriznal.

Žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania za zaplatené súdne poplatky vo výške 140,- €, konkrétne 70,- € za žalobu a 70,- € za podané odvolanie.

Celkom boli priznané žalobcovi na náhradu trovy konania vo výške 140,- € a trovy právneho zastúpenia vo výške 275,94 €, ktoré je žalovaný v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p. povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.